

STANOWISKO PAŃSTWOWEJ RADY GOSPODARKI WODNEJ

w sprawie projektu aktualizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym (aPZRP)

Przygotowanie planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych jest działaniem cyklicznym Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, zgodnie z zapisami Dyrektywy Powodziowej oraz ustawy Prawo wodne. Opiniowany projekt jest aktualizacją poprzednich, pierwszych PZRP. Prace nad aktualizacją PZRP w PGW Wody Polskie poprzedziło przygotowanie przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (aWORP) oraz przeglądu i aktualizacji map zagrożenia powodziowego (aMZP) i map ryzyka powodziowego (aMRP).

Niniejsze stanowisko bazuje na opinii sporządzonej przez zespół specjalistów skupionych przy powołanej w ramach Rady, Komisji ds. zagrożenia powodziowego i zarządzania ryzykiem powodziowym w składzie: prof. dr hab. Kazimierz Banasik (przewodniczący), dr hab. Joanna Fac-Beneda, prof. UG, mgr inż. Zbigniew Kot, dr Paweł Przygodzki, mgr inż. Cezary Siniecki, dr hab. inż. Michał Szydlowski, prof. PG, dr Magdalena Worsa-Kozak, prof. PWr.

Ogólne uwagi do poszczególnych projektów w ramach dorzeczy przedstawiono w poniższych punktach.

1. W rozdziale 2.2.1. *NIETECHNICZNE ŚRODKI SŁUŻĄCE OCHRONIE PRZECIWPOWODZIOWEJ* opisana została rola Państwowej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej (PSHM), pełnionej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB). Opis prezentuje szereg nieaktualnych i niepełnych informacji. Wymaga gruntownej zmiany. Do najważniejszych nieścisłości należą:
 - a. brak aktualnych informacji nt. funkcjonowania jednostek organizacyjnych IMGW-PIB - np. brak funkcjonowania Centrum Nadzoru Operacyjnego PSHM (CNO PSHM);
 - b. brak właściwych informacji w zakresie sieci pomiarowo-obszerności (zarówno w zakresie liczebności, jak i sposobu funkcjonowania);
 - c. brak informacji w zakresie procesu prognozowania i ostrzegania meteorologicznego/hydrologicznego.

2. W rozdziale 3.2. *ANKIETYZACJA* opisane zostały wyniki ankietyzacji podmiotów administracji rządowej i samorządowej przeprowadzonej w celu uzupełnienia i uszczegółowienia informacji ogólnodostępnych, głównie w zakresie powodzi historycznych oraz zmian poziomu zagrożenia i ryzyka powodziowego. Podanie informacji o realizacji takiej ankietyzacji jest jak najbardziej właściwe, podkreślić jednak należy, że przedstawione wyniki ankietyzacji dotyczą całej Polski a nie obszaru dorzecza, dla którego opracowana została aPZRP – tym samym nie odnoszą się ściśle do obszaru objętego opracowaniem. Wskazane jest opatrzenie opisów stosownym komentarzem bądź – jeśli to możliwe – przedstawienie wyników dla konkretnego obszaru dorzecza. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku rozdziału 2.2.2. *Nietechniczne środki służące ochronie przeciwpowodziowej*.
3. W rozdziale 3.1. *ZAŁOŻENIA METODYCZNE PROJEKTU* znajduje się następujące sformułowanie:
Celem WORPu jest określenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Nie stanowią one jeszcze podstawy do planowania przestrzennego – nie są określone w sposób precyzyjny, a jedynie wstępnie zidentyfikowane.
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi są zdefiniowane w ustawie Prawo wodne (art. 16) i są przypisane ściśle do WORP (art. 167 p. 2.5). Nie można mówić, że *nie są określone w sposób precyzyjny, a jedynie wstępnie zidentyfikowane*, ponieważ zostały określone w ramach aWORP (jako produkt). W planowaniu przestrzennym wykorzystywane są obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone na MZP/MRP.
4. W rozdziale 3.1. *ZAŁOŻENIA METODYCZNE PROJEKTU* (dot. aWORP) znajduje się następujące sformułowanie:
Na podstawie wyników WORP opracowywane są: Mapy Zagrożenia Powodziowego (MZP) (zasięg obszarów zagrożenia powodziowego, głębokości, rzędne zwierciadła, kierunki i prędkości przepływu wody) oraz Mapy Ryzyka Powodziowego (MRP) (wielkości strat powodziowych, liczba ludności oraz obiekty zagrożone zalaniem).
Ww. opis przedstawia jedynie przykładowe elementy przedstawiane na MZP i MRP – wskazane jest przytoczenie wszystkich elementów bądź jednoznaczne wyjaśnienie, że są to tylko wybrane elementy.
5. W rozdziale 3.1. *ZAŁOŻENIA METODYCZNE PROJEKTU* (dot. aWORP) zamieszczony jest *Rysunek 3 Schemat sześcioletniego cyklu planistycznego zarządzania ryzykiem powodziowym*. Mając na uwadze poziom szczegółowości informacji podawanych przy tym opisie zasadne jest choćby ogólne wyjaśnienie istoty zarządzania ryzykiem powodziowym, do którego odnoszą się poszczególne dokumenty. Informacja taka jest zawarta w wersji niespecjalistycznej.
6. W rozdziale 4.2. *OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO OD AWARII OBIEKTÓW* zauważa się niespójność stosowanego słownictwa – obszary inaczej nazywane są w tytule a inaczej w treści rozdziału (*obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących tzw. scenariusz zdarzenia ekstremalnego*). Z uwagi na specyfikę opisywanych zagadnień istotne jest stosowanie jednolitej nomenklatury, by nie było wątpliwości, czego dotyczy – jest to również istotne z punktu widzenia raportowania do KE.
7. W rozdziale 6.1.1. *Sposób przeprowadzania oceny postępów w realizacji celów*, w Tabeli 15 *Zbiór wskaźników rezultatu (RA)* przy wskaźniku RA1 zamieszczony jest opis: *na podstawie map ryzyka powodziowego dla Q1%, wyznacza się powierzchnię terenów oddanych rzece uzyskaną w wyniku zrealizowanych w I cyklu planistycznym działań (...)* – wspomnieć należy przede wszystkim o MZP.

8. W rozdziale 7.1. *KATALOG TYPÓW DZIAŁAŃ* zawarta jest *Tabela 18 Katalog typów działań w aPZRP wraz z priorytetami typów działań dla obszaru dorzecza i regionów wodnych*. Jednym z działań jest *Budowa i rozwój lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią* (nr 14) – jako organ odpowiedzialny za wdrożenie ww. działania wskazano *Wojewodowie, starostowie i organy wykonawcze gmin*, wydaje się, że powstające w ramach działania systemy powinny być dostosowane do funkcjonujących systemów IMGW-PIB, realizującego działania w zakresie meteorologicznej i hydrologicznej osłony kraju. Dotyczy to w szczególności zachowania spójności w zakresie sieci pomiarowo-obszerniczej, systemu gromadzenia danych, systemu modelowania i systemu prognoz i ostrzeżeń meteorologicznych i hydrologicznych. W przypadku działania *Gromadzenie i udostępnianie danych i informacji o szkodach i ryzyku powodziowym w ujednoliconej formie i zakresie na obszarze całego kraju* (nr 19) priorytet jest różny, w zależności od regionu wodnego, co może skutkować tym, że w skali kraju nie uzyskuje się informacji jednolitych w tym samym czasie.
9. W rozdziale 9.2.1. *Monitoring postępu w realizacji działań* zawarta jest *Tabela 23 Wskaźniki produktu PA służące do monitoringu postępów w realizacji działań w aPZRP wraz z wartościami docelowymi dla obszaru dorzecza X*. W wielu przypadkach jako wartość docelowa jest podane zero – co to oznacza, czy zadanie nie jest przewidziane?

Oznaczenie wskaźnika produktu	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartości wyjściowe	Wartości docelowe
PA0	Liczba wdrożonych do systemu prawnego uregulowań służących wdrażaniu PZRP	szt.	Brak danych	Brak danych
PA1	Liczba wykonanych analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym	szt.	Brak danych	3,0
PA2	Wdrożenie systemu informatycznego zgłaszania i szacowania strat powodziowych	szt.	Brak danych	0
PA3	Wzrost długości odcinków rzek, gdzie dostosowano ich przepustowość do warunków przepływu wód powodziowych, uzyskany w wyniku realizacji działania	km	Brak danych	54,0
PA4	Przyrost długości wybudowanych wałów przeciwpowodziowych chroniących zidentyfikowane obszary o dużej wrażliwości na zagrożenie powodziowe uzyskany w wyniku realizacji działania	km	Brak danych	0

10. W rozdziale 9.2.2. *Ewaluacja postępu realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym* zawarta jest *Tabela 24 Wskaźniki rezultatu RA służące do monitoringu postępu w realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym w aPZRP wraz z obliczonymi wartościami docelowymi*. W wielu przypadkach jako wartość wyjściowa i wartość docelowa jest podane *nie dotyczy* – co to oznacza?

Oznaczenie wskaźnika rezultatu	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartości wyjściowe	Wartości docelowe
RA1	Wzrost powierzchni terenów oddanych rzece uzyskany w wyniku realizacji działań	ha	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RA2	Wzrost powierzchni dolin rzecznych oddanych rzece przez budowę retencji polderowej uzyskany w wyniku realizacji działania	ha	Nie dotyczy	13233,3
RA3	Wzrost pojemności retencji dolinowej uzyskany w wyniku realizacji działania	mln m ³	Nie dotyczy	Nie dotyczy
RA4	Wzrost pojemności rezerwy powodziowej uzyskany w wyniku budowy zbiorników przeciwpowodziowych w ramach realizacji działania	mln m ³	Nie dotyczy	Nie dotyczy

11. Rozdział 10. *PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH INFORMOWANIU SPOŁECZEŃSTWA I PROWADZENIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH* opisuje działania, które właśnie są realizowane. Po ich zakończeniu wymaga preredagowania tak, by nie występował opis przypuszczeń czy zamierzeń (np. *W drugim cyklu planistycznym objęto analizami dodatkowo kilkanaście tysięcy rzek, zatem liczba interesariuszy z pewnością zwiększy się.* lub *Konsultacje społeczne zostały zaplanowane w terminie od 22 grudnia 2020 r. do 22 czerwca 2021 r., a spotkania w ramach przedmiotowych konsultacji odbędą się w 30 miastach w całej Polsce.*). Podkreślić należy, że docelowo powinny być opisane działania przeprowadzone ściśle dla danego obszaru dorzecza.
12. W Załączniku nr 3 Raport dotyczący metod i sposobu przeprowadzenia monitoringu aPZRP zamieszczona jest Tabela 1 Zestawienie kosztów inwestycji strategicznych, redukcji wskaźnika AAD, oraz wskaźników ekonomicznych w poszczególnych regionach wodnych. Przedstawia ona informacje dla całego kraju, nie tylko obszaru dorzecza, którego dotyczy dokument. Dodatkowo w Tabeli 2 Zbiór wskaźników produktu (PA) nie określono zasad wyznaczania dwóch wskaźników:

Oznaczenie wskaźnika produktu	Nazwa wskaźnika	Bezwzględna jednostka miary	Zasady wyznaczania wskaźników
PA0	Liczba wdrożonych do systemu prawnego uregulowań służących wdrażaniu PZRP	szt.	-
PA1	Liczba wykonanych analiz eksperckich w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym	szt.	-

13. W tabelach *Katalog typów działań w aPZRP* wraz z priorytetami typów działań dla obszaru dorzecza i regionów wodnych wskazano:
- „Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna (PSHM) wykonuje zadania państwa w zakresie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa, środowiska, dziedzictwa kulturowego, gospodarki i rozpoznawania zagrożeń niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze lub hydrosferze, a także na potrzeby rozpoznania i kształtowania oraz ochrony zasobów wodnych kraju. Do kompetencji PSHM należy opracowywanie i przekazywanie prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych, a także opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze. IMGW-PIB pełniące zadania w zakresie PSHM doskonalą proces, w szczególności opracowywania zbierania i przetwarzania danych, opracowywania prognoz i ostrzeżeń. Natomiast do kompetencji Rządowego Centrum Bezpieczeństwa należy dokonanie pełnej analizy zagrożeń oraz

koordynowanie przepływu informacji. RCB dba, aby system ALERT RCB stanowił niezawodny środek do przekazu społeczeństwu ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zdarzeniami.”

Ponadto w tabeli w kolumnie Organ odpowiedzialny za wdrożenia powinien być wskazany bezpośrednio IMGW-PIB.

Szczegółowe uwagi do poszczególnych projektów w ramach dorzeczy przedstawiono w poniższych punktach.

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Wisły:

1. W rozdziale 2.1.8. *Techniczne środki ochrony przeciwpowodziowej i ocena ich stanu* zamieszczone są obszerne, wielostronicowe tabele dotyczące obiektów hydrotechnicznych i oceny ich stanu. Zasadne jest rozważenie możliwości przeniesienia ww. tabel do osobnego załącznika. Tabele opracowane są w układzie RZGW, a nie regionów wodnych. Dodatkowo w Tabeli 7 *Stan techniczny i stan bezpieczeństwa ZBH klasy I i klasy II oraz towarzyszących jej budowli, ocenianych w okresie 2015-2019* nie ma objaśnienia stosowanych skrótów ST i SB (jak przy Tabeli 8 *Stan techniczny i stan bezpieczeństwa ZBH klasy I i klasy II oraz towarzyszących jej budowli, ocenianych w okresie 2015-2019*).
2. W rozdziale 3.3.2. *Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w zakresie powodzi powstałych w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących* uwzględniono wszystkie budowle, nie tylko dla obszaru dorzecza Wisły (Rysunek 8 *Zbiorniki, dla których wyznaczono ONNP dla powodzi powstałych w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących* i Tabela 18 *Zbiorniki, dla których wyznaczono ONNP dla powodzi powstałych w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących*).
3. W rozdziale 3.3.3. *Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w zakresie powodzi od strony morza* w Tabeli 19 *Zestawienie akwenów i cieków bezpośrednio uchodzących do morza lub morskich wód wewnętrznych określonych jak ONNP* uwzględniono co prawda obszary dla obszaru dorzecza Wisły, ale nie odpowiada to Rysunkowi 9 *Zidentyfikowane obszary zagrożone od strony morza i morskich wód wewnętrznych wskutek przewidywania zmian klimatycznych*, który obejmuje obszar dorzecza Wisły i Odry.
4. W rozdziale 5.2.1. *Analiza ryzyka powodziowego na obszarze dorzecza Wisły - oddziaływanie rzek (w tym straty średnioroczne)* – brak nagłówków dla Tabeli 25 *Podsumowanie oceny ryzyka w układzie regionów wodnych* i Tabeli 26 *Tendencja zmian ryzyka powodziowego w układzie regionów wodnych*.
5. W rozdziale 13. *OPIS WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM*, przy określaniu współpracy prowadzonej przez RZGW w Gliwicach wskazano również przykłady dotyczące innych obszarów dorzeczy (np. *Powodi Odry AS*).
6. Str. 9 – należy podać numerację regionów fizycznogeograficznych (Kondracki, 2002). Należy także podać rok (odsylacz do literatury), której to notki brak w spisie literatury - Kondracki J., 2002, *Geografia Fizyczna Polski*, PWN, Warszawa. W wersji niespecjalistycznej jest rycina 3, w wersji specjalistycznej również powinna być.
7. Str. 10-12 - Z jakiego źródła czerpano wiedzę na temat środowiska geograficznego? Brak jest odsyłaczy do literatury (oprócz GUS, czy “opracowanie własne”). Na przykład według jakiego autora podaje się budowę geologiczną, czy typy reżimów rzecznych? Wątpliwości budzi również treść akapitu poświęconego użytkowaniu terenu.

Czy źródłem wiedzy jest Corine Land Cover? Jeśli tak, to z którego roku? To samo dotyczy obszarów chronionych – konieczne jest źródło informacji. Zasięg i powierzchnia obszarów chronionych nie jest stała. Należy podać źródło i rok pozyskania.

8. Str.173 nr działania 16 i 17 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
9. Str.173 nr działania 18 i 19 – RW Dolna Wisła sugeruje się średni poziom
10. Str.174 nr działania 20 i 21 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
11. Str.175 nr działania 24, 25 i 26 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
12. Punkty 3 – 6 – uzasadnienie – teren Żuław Wiślanych!!!! Należy pamiętać, że w tym regionie jest delta Wisły, jest duża aglomeracja, są tereny depresyjne.

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Wisły – wersja niespecjalistyczna:

1. Str. 5 ryc.3 – brak skali
2. Str.9 ryc. 5 – jw.
3. Str.9 ryc. 5 – niezrozumiały jest brak ONNP na obszarze delty Wisły
4. Str.9 ryc. 5 – brak skali, brak jez. Druzno oraz ucięty jest Nogat wraz z deltą, brak Szkarpawy, brak rzeki Elbląg.
5. Str.10 ryc. 6 – brak skali, brak jez. Druzno oraz ucięty jest Nogat wraz z deltą, brak Szkarpawy, brak rzeki Elbląg.
6. Str.11 ryc. 7 – brak skali, brak jez. Druzno oraz ucięty jest Nogat wraz z deltą, brak Szkarpawy, brak rzeki Elbląg
7. Str.13 ryc. 8 - brak skali, brak jez. Druzno oraz ucięty jest Nogat wraz z deltą, brak Szkarpawy, brak rzeki Elbląg
8. Str.16, Tabela 2 nr działania 16 i 17 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
9. Tabela 2 nr działania 18 i 19 – RW Dolna Wisła sugeruje się średni poziom
10. Tabela 2 nr działania 20 i 21 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
11. Tabela 2 nr działania 24, 25 i 26 – RW Dolna Wisła sugeruje się wysoki poziom
12. Punkty 3 – 6 – uzasadnienie – teren Żuław Wiślanych!!!! Należy pamiętać, że w tym regionie jest delta Wisły, jest duża aglomeracja, są tereny depresyjne.
13. Str.24 ryc. 10 – brak skali

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Pregoly:

1. W rozdziale 2.2.2. *Nietechniczne środki służące ochronie przeciwpowodziowej* jest zapis następujący:
W Polsce, po powodzi w 1997 roku, zdecydowano się na wprowadzenie zakazu lokalizowania jakichkolwiek obiektów na terenach zagrożonych powodzią. Ten kategoryczny zakaz nie spełnia swojej roli. Główną przyczyną jest długotrwały brak jednoznacznego wyznaczenia terenów, których zakaz ten ma dotyczyć i dla których mógłby być implementowany w aktach i dokumentach planistycznych czy decyzjach lokalizacyjnych. Ponadto należy podkreślić, że z „kategorycznego” zakazu zwolnić może indywidualna decyzja dyrektora RZGW.
Wskazane jest rozważenie zasadności tego zapisu w dokumencie planistycznym na poziomie aPZRP.

2. W rozdziale 2.2.2. *Nietechniczne środki służące ochronie przeciwpowodziowej* jest zapis następujący:
Ważnymi dokumentami, które podkreślają rolę retencjonowania wody, są Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu. Zawarte w nich działania dedykowane rozwojowi błękitnozielonej infrastruktury na obszarach miast, m.in. zwiększenie różnorodności biologicznej w miastach, poprawa usług ekosystemowych, odtwarzanie siedlisk, wprowadzanie seminaturalnych elementów zatrzymujących wodę deszczową w miejscu opadu (stawy retencyjne, niecki bioretencyjne i in.), rozszczelnienie nawierzchni parkingów oraz chodników, będą również przyczyniały się do zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w miastach.
Wskazane jest określenie, dla których miast z obszaru dorzecza Pregoly zostały opracowane MPA.
3. W rozdziale 7.1. *KATALOG TYPÓW DZIAŁAŃ* zawarta jest *Tabela 18 Katalog typów działań w aPZRP wraz z priorytetami typów działań dla obszaru dorzecza i regionów wodnych*. W działaniach nr 26 (*Zapewnienie funkcjonalności istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej*) i nr 28 (*Budowa mobilnych systemów ochrony przed powodzią*) jako organ odpowiedzialny za wdrożenie uwzględniony został właściwy terenowo dyrektor urzędu morskigo- czy jest to właściwe, jeśli na obszarze dorzecza Pregoly nie występują powodzie od strony morza? Wskazane jest również przeanalizowanie zasadności wprowadzenia działania nr 27 (*Zapewnienie możliwości prowadzenia akcji łodolamania*) oraz określenia niskiego priorytetu dla działania nr 6 (*Opracowanie dokumentów i podjęcie prac legislacyjnych pozwalających na uściślenie szczegółowych warunków sposobu użytkowania obiektów na obszarach zagrożenia powodziowego*).
4. W rozdziale 13. *OPIS WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM* jest zapis następujący:
Za współpracę międzynarodową na wodach granicznych odpowiedzialny jest Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej.
Wskazane zastosowanie zapisu jak w całym dokumencie – tj. PGW WP-KZGW.
5. W rozdziale 14.1. *KOORDYNACJA Z II aPGW* dwa razy zapisany jest następujący akapit:
Zgodnie z ustawą Prawo wodne ochronę przed powodzią prowadzi się w sposób zapewniający koordynację z działaniami służącymi osiągnięciu celów środowiskowych i ochronie wód, w związku z tym dla potrzeb PZRP przeprowadza się analizę środowiskową przedsięwzięć i wariantów działań, mającą bezpośrednie przełożenie na proces planowania i koordynacji opracowania aktualizacji planów gospodarowania wodami.
6. W wersji niespecjalistycznej dokumentu zawarta jest *Tabela 2 Priorytety typów działań w regionach wodnych na obszarze dorzecza Pregoly* – niewłaściwe jest podanie sformułowania *w regionach wodnych* (obszar dorzecza Pregoly obejmuje tylko jeden region wodny).

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Niemna:

1. Str. 9 – należy podać numerację regionów fizycznogeograficznych (Kondracki, 2002). Należy także podać rok (odsylacz do literatury), której to notki brak w spisie literatury - Kondracki J., 2002, *Geografia Fizyczna Polski*, PWN, Warszawa. W wersji niespecjalistycznej jest rycina 3, w wersji specjalistycznej również powinna być.
2. Str. 9-12 - Z jakiego źródła czerpano wiedzę na temat środowiska geograficznego? Brak jest odsyłaczy do literatury (oprócz GUS, czy “opracowanie własne”)

3. Tab. 2, 3 i 5 – tabela z jednym wierszem jest błędem – proponuję połączyć w jedna tabele wszystkie obszary chronione.
4. Str. 22 – “Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania..” – ograniczenie inwestycji (terenów nieprzepuszczalnych) dotyczy nie tylko obszarów narażonych na zalanie, ale zaplecza, czy zlewni tychże. 4 wiersz od dołu - nie ma czegoś takiego jak oczko wodne, jest po prostu oczko (zbiornik wodny o pow. do 1 ha – Bajkiewicz-Grabowska E., Mikulski Z., 2013, Hydrologia ogólna, PWN, Warszawa.
5. Tab.9 jak uwaga do tab.2, 3 i 5.
6. Tab. 14 i 15 proponuję połączyć
7. Str. 50 – nie oczko wodne, a tylko oczko (kolumna 4, 14 w. od dołu)

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Niemna wersja niespecjalistyczna:

1. Str. 5 ryc. 3 – brak skali
2. Str.7 ryc. 4 – jw.

Uwagi do aPZRP dla obszaru dorzecza Odry:

Lista działań wymaga uzupełnienia o następujące pozycje:

1. W Kaliszu na rzece Krępica i Piwonka, potrzeba wykonania zabezpieczeń chroniących przed powodzią
2. Warta na odcinku Koło -Konin. potrzeba wykonania zabezpieczeń chroniących przed powodzią w rejonie i modernizacji obiektów z lat 70. XX wieku (polder Golina, polder Majdany, polder Gozdów)
3. Rzeką Prosną powyżej Grabowa - wymaga obwałowania. Wybudowane w latach 60. XX wieku obwałowanie tzw. wały letnie przy obecnej zabudowie na obszarach dotychczas chronionych jest niewystarczające. Ryzyko zwiększenia zagrożenia powstanie z chwilą budowy Zbiornika Wielowieś Klasztorna, gdyż cofka od zbiornika sięgnie daleko poza Grabów nad Prosną.

Podsumowując, należy stwierdzić, że zaproponowane działania dla dorzeczy powinny prowadzić do obniżenia ryzyka powodziowego w kraju. Projekt obejmuje działania techniczne i nietechniczne. Projekt planu na lata 2022-2027 (aPZRP) jest bardzo ambitny w kwestii pojemności retencji, ale skromny w odniesieniu do wzrostu powierzchni dolin rzecznych z aktywną strefą uczestniczącą w przepływie powodziowym. Na przykład, dla zlewni Małej i Górnej Wisły planuje się nieznaczny wzrost powierzchni dolin rzecznych. Z kolei zaplanowano budowę/rozbudowę 70 zbiorników, polderów i ich systemów, z czego dla 14 wskazano lokalizację poza obszarami problemowymi. Obecnie funkcjonuje tam 17 zbiorników, które budowano od lat 50. XX wieku. Należy również stwierdzić, że przedstawione w opiniowanym projekcie wykazy obejmują zbyt dużo zadań - często drobnych, mogących budzić wątpliwości co do zasadności realizacji. Zalecane działania zawierają rozwiązania trudne do oceny efektywności ekonomicznej. Jednocześnie znaczna część działań nie leży w obszarach problemowych charakteryzujących się dużym ryzykiem

powodziowym, a jednocześnie nie stanowi poświęcenia obszarów mniej cennych na rzecz obszarów bardziej cennych. W szeregu działaniach nie określano korzyści, jakie miałyby przynieść ich wdrożenie. Przedstawione w projekcie aPZRP wykazy zawierają także działania, które mają mały czy wręcz znikomy wpływ na ograniczenie ryzyka powodziowego, a wiąże się silnie z innymi celami gospodarki wodnej.

Warszawa, 19.10.2021 r.

dr hab. Damian Absalon, prof. UŚ
Przewodniczący Państwowej Rady Gospodarki Wodnej